PTZ Priložnost Tradicija Znanje
PODJETNIŠKO TRGOVSKA ZBORNICA
Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13 ▪ 1504 Ljubljana ▪ T(01) 58 98 312 ▪ F: (01) 58 98 317 ▪ ptz@gzs.si ▪ www.gzs.si/ptz

Datum: 7. 11. 2022
Številka: 302/2022

mag. Urška Bitenc
Vodja Sektorja za socialno podjetništvo, zadružništvo in ekonomsko demokracijo

ZADEVA: Pobuda Sekcije podjetnic na področju socialnega podjetništva

Spoštovani!

Sekcija podjetnic, ki deluje v okviru Gospodarske zbornice Slovenija/Podjetniško trgovske zbornice ima med svojimi članicami tudi socialna podjetja. Ocenjujemo, da je na področju socialnega podjetništva premalo konkretnih vzpodbud in zavez s strani ministrstev, pristojnih za področja dejavnosti socialne ekonomije. Zato vam posredujemo nekaj osnovnih pobud, ki smo jih zbrali v sodelovanju z lastnicami socialnih podjetij.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu ZSocP-A (Uradni list RS, št. 13/18 z dne 28.2. 2018) je sicer opredelil, cilje in načela socialnega podjetništva, dejavnosti socialnega podjetništva in pogoje, pod katerimi socialna podjetja opravljajo dejavnosti, pogoje, pod katerimi pravne osebe pridobijo status socialnega podjetja, način pridobitve in odvzem statusa, posebne pogoje poslovanja socialnih podjetij, evidence, ki se vodijo na področju socialnega podjetništva ter nadzorstvo. Zakon ureja tudi načrtovanje razvoja in spodbude za razvoj socialnega podjetništva, sodelovanje socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe pri sprejemanju razvojnih dokumentov, vlogo občin pri načrtovanju in izvajanju politik razvoja socialnega podjetništva, ter pristojnosti na področju socialnega podjetništva.

1. Na trgu deluje čedalje več socialnih podjetij, ki izvajajo zeleno krožno gospodarstvo. Izdelke in storitve ponujajo izobraževalnim in javnim ustanovam. Le te njihovim proizvodom in storitvam ne želijo dajati prednosti oziroma jih ne naročajo, četudi se prijavijo na javni razpis. To je v nasprotju z zapisanim v zakonu o socialnem podjetništvu. Zakon namreč jasno naslavlja občine, javne ustanove in inštitucije, da naj se povežejo s socialnimi podjetji, da naj izvajajo strategijo socialnega podjetništva in naj promovirajo socialna podjetja. Socialna podjetja delujejo družbeno koristno, zaposlujejo težje zaposljive osebe, delajo okolju dobro, se držijo načel socialnega podjetništva. Po drugi strani pa tisti, ki bi jih morali podpirati, jim odpreti trg, ne dajejo podpore socialnim podjetjem. Bistvo socialnega podjetništva ni, da se napaja iz proračunskih sredstev, ampak da preko svojega delovanja in ustvarjana, vrača svoj dobiček v dejavnost. **Apeliramo na javne institucije, kot so šole, občine, in druge javne ustanove, da socialnim podjetjem odprejo vrata, da lahko preživijo na trgu.**

Dimičeva 13 ■ 1504 Ljubljana ■ T(01) 58 98 312 ■ F: (01) 58 98 317 ■ ptz@gzs.si ■ www.gzs.si/ptz

Predlagamo, da se določen odstotek javnih naročil izvede pri naboru socialnih podjetij. Predlagamo, da ministrstvo vzpostavi nabor socialnih podjetij na platformi, kjer so zbrana vsa socialna podjetja na enem mestu in opredeljena po panogah, kjer je opisana njihova storitev ali izdelek. Na njej so socialna podjetja in njihova ponudba. Vse javne ustanove morajo biti obveščene o tej platformi (na njej registrirane). Torej da imajo jasno informacijo, kje lahko najdejo ponudbo socialnih podjetij. Primer, kako imajo to urejeno v Avstrij, najdemo na povezavi: https://www.nabe.gv.at/en/ . V Avstriji se javne institucije morajo odločiti za naročanje zelenih storitev in izdelkov, ker zasledujejo strategijo zelenega krožnega gospodarstva, prav tako na Irskem, kjer 60% do 70% izdelkov in storitev od socialnih podjetij naročajo javne ustanove. V Angliji velja »social value act« kjer se javne institucije odločajo na podlagi zelene okolijske dodane vrednosti, družbene dodane vrednosti in tako nabavljajo izdelke in storitve pri socialnih podjetjih.

Predlagamo, da se minimalno 20 % celotnega javnega naročila izvede pri socialnih podjetij, če se ta prijavijo na razpis. Tukaj morajo socialna podjetja biti obveščeni o razpisu. Npr. javna inštitucija objavi potrebo po nabavi na zgoraj omenjeni portal in potem se socialna podjetja odzovejo. Tukaj je potrebno omeniti, da so pogoji javnega razpisa velikokrat nedosegljivi socialnim podjetjem. Npr. to, kar Arnes razpisuje za računalniško opremo, so pogoji podjetja za prijavo na razpis promet več milijonov ipd. Pod takimi pogoji seveda predlaganih 20% nabave pri socialnih podjetjih ne morejo izvesti. Zato predlagamo, da se za teh 20% tudi pogoji spremenijo tako, da postanejo dosegljivi. Predlagamo tudi razvoj kriterijev, ki vključujejo kriterije družbene odgovornosti, na primer socialne in okoljske. Na ta način socialna podjetja lahko pridobijo več točk na razpisu.

2. Socialna podjetja želijo vzpodbudno podjetniško okolje s povezovanjem z ostalimi socialnimi podjetji. Spisek socialnih podjetij sicer obstaja, vendar so podjetja med sabo nepovezana. Predlagamo, da ministrstvo spodbudi k povezovanju socialnih podjetij vsaj po regijah. Regijske predstavitve oziroma predstavitve svoji lokalni skupnosti lahko začnejo z aktivnostmi kot so dnevi odprtih vrat socialnega podjetništva, kjer se bodo zbrala vsa socialna podjetja, ki delujejo v tej regiji in se tako promovirala. Seveda se zavedamo, da je to primarno interes občine in lokalne skupnosti.

3. Socialna podjetja so nagnjena tudi k možnost zaposlovanja ranljivih oseb, nezaposljivih oseb in jim želijo nuditi razvoj kompetenc in možnost usposabljanja. Pri tem pristojno ministrstvo lahko v veliki meri pomaga z večjo vzpodbudo, subvencijo za izobraževanje točno določenih znanj za potrebo proizvodnje ali storitve izvajanja dejavnosti socialnega podjetja, ki tako osebo zaposli.

4. Davek od dobička socialnih podjetij naj ne bo znižan. Socialno podjetje je podjetniško usmerjeno in ustvarja dobiček, vendar si tega dobička lastniki ne smejo izplačevati. Dobiček je namenjen razvoju dejavnosti socialnega podjetja. Predlagamo spremembo tega člena v ZSocP in davek na dobiček za socialna podjetja 0%.

PTZ Priložnost Tradicija Znanje
PODJETNIŠKO TRGOVSKA ZBORNICA
Gospodarska zbornica Slovenije
Dimičeva 13 ■ 1504 Ljubljana ■ T(01) 58 98 312 ■ F: (01) 58 98 317 ■ ptz@gzs.si ■ www.gzs.si/ptz

5. Radi bi izpostavili tudi dvojno plačevanje davka na dodano vrednost pri nakupu in nadaljnji prodaji rabljenih stvari. Socialna podjetja bodisi dobijo podarjene rabljene izdelke, bodisi jih kupujejo, jih popravijo, obnovijo in take ponovno prodajo. Predlagamo vsaj nižjo oziroma znižano stopnjo davka na dodano vrednost pri drugi, oziroma končni prodaji rabljenih in obnovljenih izdelkov ali olajšavo (spodbudo) pri podarjenemu izdelku. Kot primer navedemo Švedsko, kjer so podjetja, ki zaposlujejo težje zaposljive osebe in sledijo okoljskim ciljem, popolnoma opravičena davka na dodano vrednost. Predlagamo vsaj polovično stopnjo DDV na obnovljene, rabljene izdelke, ki jih ponujajo socialna podjetja.

6. Predlagamo tudi spremembe v sistemskem financiranju rasti in razvoja nadaljnjo rast in razvoj socialnih podjetij. Obstoječi razpisi so razdrobljeni na manjše vrednosti, ki so sicer razdeljene večjemu številu manjših podjetij, ki pa s tem zneskom ne morejo narediti preboja v rast. Pogrešamo financiranje večjih vrednosti za projekte socialnega podjetništva, ki seveda morajo biti tudi ekonomsko vzdržni.

Navedene predloge vam želimo tudi osebno predstaviti, zato vas prosimo za termin sestanka, kjer bi skupaj preučili zgoraj navedena dejstva.

Lepo vas pozdravljamo in upamo, da bomo skupaj lahko naredili korak naprej v razvoju socialnih podjetij, ki so večinoma v lasti žensk.

doc. dr. Mateja Vadnjal l. r.
Predsednica Sekcije podjetnic

mag. Vida Kožar
Direktorica
Podjetniško trgovske zbornice

Gospodarska zbornica Slovenije
Podjetniška trgovska zbornica

Poslano:
- mag. Urška Bitenc Vodja Sektorja za socialno podjetništvo, zadružništvo in ekonomsko demokracijo urska.bitenc@gov.si
- Svet za socialno ekonomijo gp.mgrt@gov.si